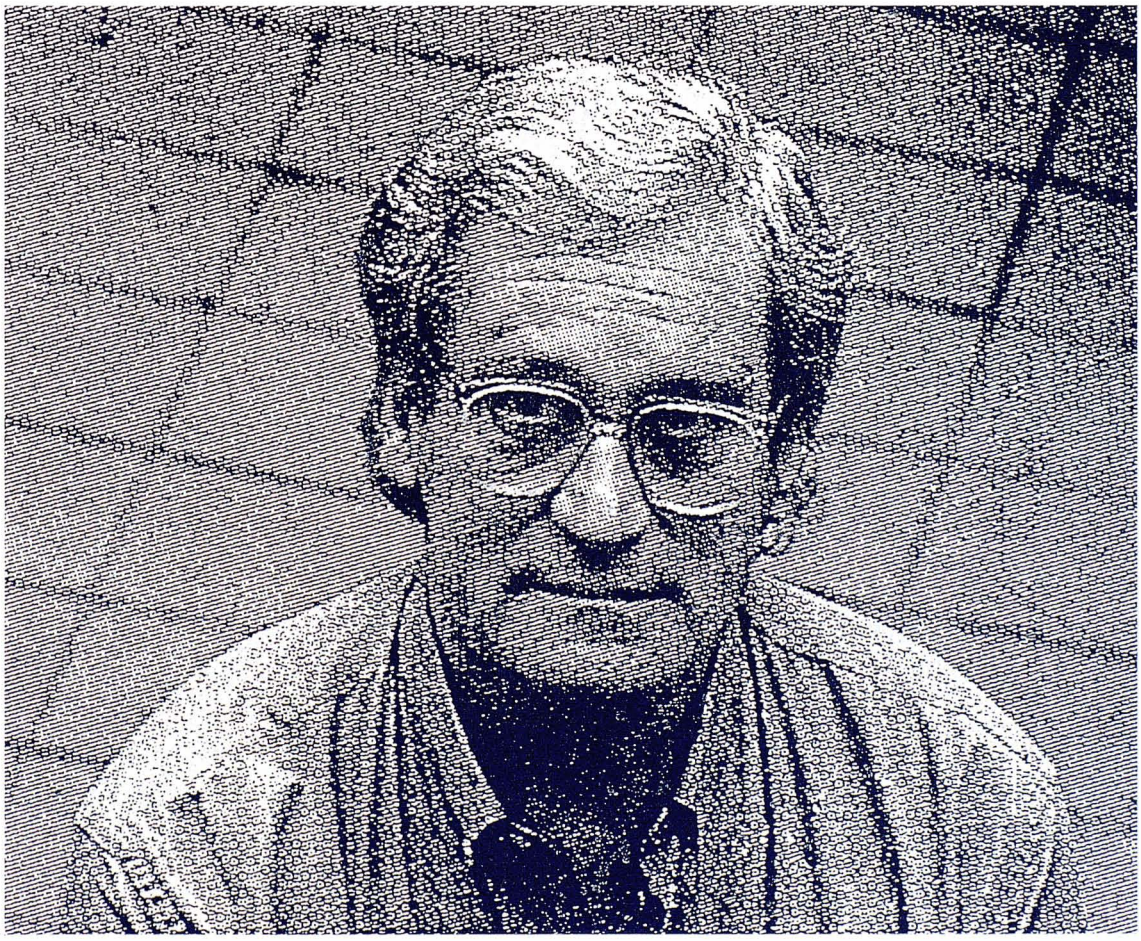
Pedra de Toc

Malparlar de Bohigas

Jaume Lorés
ESCRIPTOR

Sembla que un cop morts Picasso, Dalí i Miró sols hi hagi un pintor a Catalunya: Tàpies. Sembla que a la música catalana sols existeixin dues persones: Caballé i Carreras. Després de la mort de Foix, Vinyoli i Espriu sembla que solament hi hagi un poeta a Catalunya: Martí Pol. Aquest és un país que necessita tenir una persona entronitzada a l'altar per sentir-se'n confiat. Un d'indiscutible. Un que pugui fer el que li doni la gana. Un d'incriticable. Arrufar el nas davant d'aquestes reverendes persones sembla un símptoma de "carcundia" irreparable. I qui hi ha a l'altar de l'arquitectura?. La cosa està moguda perquè tota una generació d'arquitectes ha agafat la moda com a signe d'identitat, de menysprear Oriol Bohigas. Les crítiques contra Bohigas no són públiques però corren de boca a boca en el món dels divins de l'arquitectura. I no tan sols contra el Bohigas arquitecte sinó contra el Bohigas urbanista. Si no tingués el poder real que li ha atorgat la remodelació de Barcelona i ara la regidoria de cultura, aquestes crítiques serien públiques i sagnants. Es veu que ser "progre" avui dia en arquitectura, consisteix a malparlar en veu baixa de Bohigas. De tots els intocables a que aquest país sembla tenir necessitat, Bohigas és el tocable. Es l'excepció que confirma la regla. I és que el món dels arquitectes està molt neguitós. S'està acabant el gran pastís a repartir. Els arquitectes són els professionals que han fet el negoci més gros amb la democràcia, els ajuntaments i la Generalitat, amb la guinda dels Jocs Olímpics. Però ara tot això s'acaba. Ve el temps de les vaqués magres. I les facultats d'arquitectura són plenes a vessar d'alumnes que treballen com a negres, són suspesos com a mosques i acaben la carrera amb una empenta increïble, un esgotament total i la prespectiva de quedar-se sense feina abans de tenir-ne. Això genera mal humor. Els uns collen per dalt i els altres per baix. I els arquitectes de la generació intermèdia han torbat la solució: malparlar de Bohigas. Aquest senyor té tants defectes i tantes virtuts com Tàpies, Carreras i Martí Pol. Però a aquests ningú no els tus.

nar-se el gust de fer d'infant terrible als seixanta-sis anys. I del tipus de gent que no té l'habilitat d'amargar el seu caràcter, les seves fílies i les seves fòbies. Es allò que se'n diu un ho-



Quan s'estudiï el període de l'arquitectura catalana fins avui, la pàgina més important, serà Bohigas. Potser no ha fet les millors cases. Potser no ha fet els plans d'urbanisme i remodelació més precisos. Potser ha parlat massa. Però la moguda arquitectònica de la ciutat no s'hauria produït sense l'infatigable Bohigas, llençant idees, posant coses en quarentena, predicant per aquí, criticant per allà. I a més de ser un personatge clau en la moguda arquitectònica ho ha estat en la moguda cultural. Bohigas és dels pocs arquitectes, a més, que quan parla d'arquitectura se l'entén. De les poques persones que pot domenot, sense que Pla hagés tingut ganes i temps de fer-ne el retrat. Es un home que des d'un càrrec públic pot portar la contrària al que té per damunt. I és algú que ha triomfat. Això ha irritat els arquitectes de bona fusta arquitectònica i es pensen que tenen dret a ser al capdamunt, quan aquest capdamunt és ocupat per la humanitat contradictòria i desbordant de Bohigas. Ningú no s'ha atrevit a fer una crítica seriosa de la seva obra. Ningú no s'ha atrevit a analitzar les seves teories. Però tots aquests arquitectes a mig aire de la serra, només es fixen en les excentricitats d'en Bohigas per fer-ne una caricatura adulterada. I el que els sembla pitjor és que l'home aparenta tenir corda per molt de temps. En el fons, tots van rumiant: amb Bohigas hem topat. Com si es tractés de l'Església.

Potser algú s'estranyarà que jo, un defensor de perdedors i implacable amb els arquitectes, faci aquest elogi de Bohigas. D'un home els defectes del qual es veuen a un quilòmetre. D'algú que no compleix les condicions tòpiques per entrar en el santoral del país. Però, perquè se li reconeguin objectivament els mèrits haurà de fer setanta anys que és l'última moda. Que no es desanimi, que ja no li falta gaire. Però llavors, en comptes d'instal·lar-se al cementiri dels elefants, amb el carnet de patum donat en algun acte o sopar, continuarà fent-nos d'infant terrible, cosa que provocarà el goig de molts i els atacs de nervis de molts altres.

J.L.□

L'eixida per Cesc

